

LOVCEN

Surveillance of invasive and native mosquito vectors
and pathogen they transmit in Montenegro

www.project-lovcen.me

Koliko
ubod
komarca
može da
košta?

Samo jedan ubod je dovoljan! Komarci su najopasnije životinje na svijetu jer mogu prenijeti na svakog čovjeka, pa i VAS, bolesti koje mogu prouzrokovati bol, disfunkciju pa i smrt:

Malariju - groznica, umor, povraćanje, glavobolja, koma, smrt

Virus Zapadnog Nila - groznica, glavobolja, bol u mišićima, umor, mučnina, povraćanje, smrt

Čikungunja virus - groznica, bol u zglobovima, osip, glavobolja, umor, konjuktivitis

Denga virus - glavobolja, visoka temperatura, bolovi u zglobovima, povraćanje, osip

Zika virus - mikrocefalija

Za sada lijek nije poznat!

\$47 Mil.

Procijenjeni trošak izazvan epidemijom virusa Zapadnog Nila u Teksasu 2012. godine premašio je 47 miliona dolara. Sa prosječnim troškom od 25 hiljada dolara po jednom oboljelom (sa uračunatim troškovima bolničkog liječenja i odsustva sa posla) i cijenom od 1,2 hiljade dolara ambulantnog liječenja.

Prosječni godišnji ekonomski gubitak prouzrokovan epidemijom Denga virusa u Portoriku je preko 38 miliona dolara. Procjena prosječnog gubitka je 1.610 naspram 17.803 dolara po osobi ukoliko se uporede nehospitalizovani i hospitalizovani pacijenti.

\$38 Mil.

€6.16 Mil.

Odnos koristi i troškova je 8,64. On ukazuje na to da svaki dolar potrošen na suzbijanje azijskog tigrastog komarca u Nju Džersiju obezbjeđuje stanovništvu da na vremenu provedenom u aktivnostima izvan kuće zarade preko 8 dolara.

U dolini rijeke Rajne, u području sa 2 miliona stanovnika, proračun ukazuje na ekonomski dobitak od 8,64 puta, odnosno, 6,165 miliona eura, ostvaren kroz povećanu potrošnju u turizmu i pratećim djelatnostima, poslije efikasnog suzbijanja komaraca.

LOVCEN

Surveillance of invasive and native mosquito vectors
and pathogen they transmit in Montenegro

Glavne aktivnosti projekta:

- identifikujemo vrste komaraca prisutne u Crnoj Gori i utvrđujemo njihovo rasprostranjenje
- identifikujemo vrste komaraca koji su vektori (prenosioци uzročnika oboljenja ljudi)
- određujemo patogene koje prenose vektorske vrste komaraca u Crnoj Gori
- istražujemo mogućnost korišćenja sterilnih komaraca u njihovoj kontroli
- pravimo modele klimatskih promjena za Crnu Goru i njihov uticaj na komarce i bolesti koje prenose
- koristimo Uputstva za nadzor nad invazivnim vrstama komaraca u Evropi" napravljen od strane Evropskog centra za kontrolu i prevenciju bolesti (ECDC)
- napravili smo dvije aplikacije za mobilne telefone za nadzor invazivnih i domaćih komaraca
- istražujemo nepesticidne biorazgradive materijale za kontrolu larvi komaraca
- bavimo se ispitivanjem javnog mnjenja kao i svih zainteresovanih i uključenih aktera u vezi nadzora, preventivnog djelovanja i suzbijanja komaraca

www.project-lovcen.me